یاری شەترەنج و ژینگەی کۆمەڵایەتی.. زانا ڕەزاق خەیلانی

سەرەتا، شەترەنج یارییەکی هزری و ستراتیژییە کە دوو کەس یارییەکە دەکەن. ئامانجی سەرەکی ئەوەیە شای بەرامبەر بخەیتە دۆخی کیشمات، واتە دۆخێک کە هیچ ڕێگایەکی ڕزگاربوونی نەماوە. هەر یاریزانێک شانزە پارچەی هەیە: یەک شا، یەک وەزیر، دوو قەڵا، دوو فیل، دوو ئەسپ و هەشت سەرباز. تەختی شەترەنجیش لە شەست و چوار خانە پێکهاتووە.

بێگومان شەترەنج چەندین لایەنی باشی هەیە؛ دەتوانێت یارمەتیی پەرەپێدانی بیرکردنەوەی ستراتیژی، چڕکردنەوەی سەرنج، باشترکردنی پلاندانان و ئارامگرتن لە کاتی بڕیارداندا بدات. ئەم سوودانە زۆرجار لەلایەن توێژینەوە زانستییەکانیشەوە پشتگیری کراون.

لەوانەیە شەترەنج مرۆڤی چاک و مرۆڤی خراپ کۆبکاتەوە، بەڵام مەرج نییە تەنها مرۆڤە خراپەکان کاریگەری لەسەر باشەکان بکەن؛ ئەگەر مرۆڤە باشەکان کەسایەتی و کاریگەریی بەهێزتر هەبێت، دەکرێت هۆکاری گۆڕانی هەندێک لە مرۆڤە خراپەکان و بەرەو باشیان ببن.

بەڵام لێرەدا پێویستە پرسیارێک بکەین: کێن ئەوانەی شەترەنج یاری دەکەن؟ وەڵامەکە ئەوەیە هەموو جۆرە مرۆڤێک لەم یارییەدا بەشدار دەبێت؛ مرۆڤی باش و خراپ، نووسەر، هونەرمەند، مامۆستا، خوێندکار و خەڵکی ئاسایی.

لەبەر ئەوە، کاتێک شەترەنج وەک چالاکییەکی فێرکاری دەخرێتە ناو قوتابخانە یان ناوەندەکانی فێرکردنەوە، باشتر وایە تەنها فێری یاساکانی یارییەکە نەکرێن، بەڵکو هاوکات باس لە بەها ئەخلاقییەکان، هەڵسوکەوتی دروست و هۆشیاریی کۆمەڵایەتیش بکرێت.

ئامانجی شەترەنج پەرەپێدانی هزر و ستراتیژییە، نەک ئەوەی مرۆڤ بەهۆی پەیوەندی لەگەڵ کەسانی خراپ یان کاریگەریی نادروستەوە تووشی ڕەفتاری نەرێنی ببێت. بۆیە دەکرێت بڵێین شەترەنج خۆی یارییەکی بەسوودە، بەڵام وەک زۆربەی چالاکییە کۆمەڵایەتییەکان، ژینگەی بەکارهێنان و شێوازی مامەڵەکردن لەگەڵی زۆر گرنگە. ئەگەر

بە شێوەیەکی دروست فێر بکرێت و لەگەڵ پەروەردەی ئەخلاقیدا تێکەڵ بێت، سوودەکانی زۆر زیاتر دەبن لە زیانەکانی.

لە کۆتاییدا، من تەنیا نموونەم بە شەترەنج هێناوە، بەڵام یارییەکانی تریش وەک دۆمینە، کۆنکان و هەر چاڵاکییەکی کۆمەڵایەتیی تر، ئەگەر لە ژینگەیەکی نەگونجاودا و بە بێهۆشیاری ئەنجام بدرێن، لەوانەیە کاریگەریی نەرێنی لەسەر ڕەفتار و کرداری مرۆڤەکان دابنێن.

زانا ڕەزاق خەیلانی

٣١ / ٧ / ٢٠٢٦